

τέλειον ἐξακριβωσάμενος, καὶ ἐπιστήμην ἀσφαλῆ τοῖς μεταγενεστέροις παρέδωκε. Τάχα δὲ καὶ ὁ Χρύσιππος καὶ οἱ λοιποὶ Στωϊκοί, ὥσπερ ὁ Γαληνὸς τὸ τέταρτον συλλογιστικὸν σχῆμα, περὶ οὗ αὐτίκα εἰρήσεται, οὕτω κακῆνοι ἕτεραί τινα προσέθηκον τοῖς ὑπ' Ἀριστοτέλους ἐξευρημένοις, τῶν δὲ Σογγραμμάτων αὐτῶν ἀπολωλότων, οὐδὲν ἐς ἡμᾶς διεσώθη.

Οἶδα δ' ὅτι οἱ νεώτεροι Πλατωνικοὶ τε καὶ Περιπατητικοί, καὶ Στωϊκοὶ πολλὰ διηνέχθησαν, περὶ τῆς Διαλεκτικῆς πραγματείας, εἴπερ ὄργανον εἶη τῆς φιλοσοφίας, ἢ μέρος, ἢ ἀμφοτέρων· ἀλλ' ἐν ἄλλοις περὶ ταύτου εἰρήσεται· νῦν δ' ὥρα καὶ περὶ τῆς Διαλεκτικῆς τοῦ Γαληνοῦ τι διαλαβεῖν.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΓΑΛΗΝΟΥ.

Τὸ τῆς Διαλεκτικῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Γαληνοῦ, ἢ καὶ τύποις ἐκδίδονται, ἀντίγραφον, τὸ μετὰ τινῶν ἄλλων, κατὰ τὴν ἐμὴν ἀποστολὴν εὑρεθὲν τε καὶ μεταγραφὴν, ἡμίσαθρον ὑπῆρχε, καὶ σεσηπὸς τὰ λεγόμενα περιθεώρια, ὡς καὶ πολλὰ τῶν γραμμάτων καὶ λέξεων εἶναι ἐξίτηλα· μάλιστα δὲ τοῦ κατ' ἀρχὰς φύλλου τὸ ἥμισυ διέρρηκτο. Καὶ νῆ Δία γε καὶ παντελῶς ἐξηφάνιστ' ἂν, ἐν βάθει πύργου τινὸς κατερριμμένον, εἰ μὴ κατέβην ἀνιμησόμενος. Δι' ἅπερ ἐδῆσε τινὰς μὲν τῶν λέξεων ἢ γραμμάτων ἀντικαταστῆσαι, τὰ τ' ἑλλείποντα ἀναπληρῶσαι, καὶ τὰ παρεωραμένα ἀσκεψία τοῦ μεταγράψαντος, καίτοι μὴ παντελῶς ἀμαθοῦς τετυχηκότος, διορθώσασθαι. Ἐγέγραπτο δὲ, ὡς ἐκ τῶν χαρακτήρων τεκμήρασθαι, κατὰ αἰῶνα τὸν ἐνδέκατον. Καὶ ἤσθη μὲν τότε ἐπὶ τῷ εὐρήματι, τὸ δ' ἐξ αὐτοῦ λυσιτελὲς οὐ κατενόησα, πρὶν ἢ τὴν βίβλον μεταγραφῆναι. Κατιδὼν δ' ἔπειτα, καὶ τὰ περὶ τὴν ἔκδοσιν διανοούμενον, παρεθάρρυνέτην με τὼ καθ' ἡμᾶς σοφῶ ἀκαδημαϊκῶ Λετρόννης τε Βοασσωνάδης,

Ἄμφω ὁμῶς σοφίῃ γεραρῶ, ἢ ἐφρεσσὶ πυχινῶ·

ἐξ οὗ καὶ κλειζομένῳ ἀνά πᾶσαν τὴν Εὐρώπην, οὐ μικρὸν ἔπαινον

φέρετον τῇ Γαλλίᾳ ἐπὶ μαθήσει τῇ τε ἄλλῃ, καὶ τῇ καθ' Ἑλληνας τοὺς πάλαι σοφία τε καὶ γλώττη.

Προὔτρεψάτην μέ φημι τῷ ἀνδρε, ἵνα ἐν τῇ μικρᾷ κατὰ τὸ Παρίσιον νῦν μοι διατριβῇ (ἐντέταλτο γάρ μοι καὶ δευτέρα ἀποστολὴ ὑπὸ τοῦ σοφοῦ ὑπουργοῦ Βιλλεμαίνει) δημοσιεύσαιμι τὴν Διαλεκτικὴν ταύτην εἰσαγωγὴν, πραγματείαν μήπω ἐγνωσμένην· οὐ δ' ἀξυντελῆ ταύτην ἔσεσθαι πρὸς τὴν φιλοσοφίαν, μηδεμίαν ἄλλην πλὴν τῶν Ἀριστοτελικῶν, Διαλεκτικὴν πραγματείαν ἔχουσαν τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων. Καὶ περιέργον μάλιστα οὔσαν διὰ τὸ τέταρτον σχῆμα τοῦ Συλλογισμοῦ, λεγόμενον μὲν, ἄχρι τοῦδε, τοῦ Γαληνοῦ, μὴ ἀποδείκνυμενον δὲ ἐκ τῶν τοῦ Γαληνοῦ σωζομένων. Μάλιστα δ' ὁ σοφὸς Δετρόννης παρηγγυᾶτο ἑλληνιστί με συγγράψαι, τὰς τε προθεωρίας καὶ τὰς παρεκβολάς· [οἶεται δὲ μὴ κακῶς γράφειν με ἑλληνίζοντα. Εἰ δὲ τῇ πρὸς ἐμέ εὐνοία, ἣ κατ' ἀλήθειαν τοῦτο περὶ ἐμοῦ ὑπέιληφεν· ὁ σοφὸς ἀνὴρ, κρινόντων οἱ κατὰ τὴν Εὐρώπην ἑλληνίζοντες.] Τὴν γὰρ ἑλληνικὴν γλῶτταν καλῶς ἤδη γινώσκεσθαι, οὐ μόνον ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Γαλλίᾳ, ἀλλὰ καὶ τῇ Γερμανίᾳ, καὶ Ἀγγλίᾳ πλείστους εἶναι τοὺς ἑλληνίζοντας· μηδὲ περὶ μετάφρασιν τινά με ἀσχοληθῆναι διὰ τὸ κατεπεῖγον τῆς ἀποδημίας.

Τούτοις οὖν καλῶς ἔχουσι πεισθεῖς, διωρθωσάμην τὴν βίβλον πολλάκις ἐπιστήσας καὶ ἐπαναγνοὺς· καὶ ἀναπληρώσας μὲν τὰ ἐλλείποντα, ὡς ἐμοὶ ἐδόκει εὖ ἔχειν τῆς τοῦ Γαληνοῦ ἐννοίας, κρίναι δὲ πάλιν ταῦτα τῷ σοφῷ Βοασσωνάδει ἐπιτρέψας. « Δειναὶ γὰρ αἱ εὐνοιαὶ δεκάσαι τὰς ψήφους » φησὶν ὁ ἐκ Κυρήνης Συνέσιος, τό, τε φίλαυτον ἔμφυτον· ὁ δὲ Ἀκαδημαϊκὸς Βοασσωνάδης, καὶ πάνυ περ ἀσχολούμενος περὶ τὴν εἰς τὸ Λατινικὸν μετάφρασιν τε καὶ ἔκδοσιν τῶν τοῦ Βαβρίου μύθων, καὶ τὴν διόρθωσιν τοῦ περὶ Γυμναστικῆς τοῦ Φιλοστράτου λόγου, τέως ἀνεκδότου, δημοσιεύσει μέντοι μετὰ γε τὸν Βαβρίαν· ἐπέστησεν ἄλλ' οὖν, χαριζόμενός μοι, τῇ ἀναπληρώσει τῶν ἐν τῇ Διαλεκτικῇ ἐλλειπόντων, ἅπερ ταῖς τῆς καλουμένης Παρενθέσεως γραμμαῖς τοῦ Γαληνείου κειμένου κεχώρισται· καὶ ἤδη καὶ καλῶς ἔχειν ἀπεφήνατο· ὅθεν καὶ δεδημοσίευται, ὡς καὶ διώρθωται.

Ἐβουλόμην δ' ἐγὼ, ἵνα τελεώτερόν που τουτί εὔρεθείη τὸ ζύγγραμμα, πρὸς ἔλεγχον τῶν ἐμῶν ἀναπληρώσεων, εἰ κατὰ σκοπὸν τὸν Γαλήνειον βάλλοιεν, ἢ καὶ οὐχί· ὅμως δὲ, τόγε νῦν εἶχον,

ἐὰν μὴ κρέα παρῆ καὶ σκοροδάμη στερχτέον,

φησὶν ἢ παροιμία· Καὶ τὰ μὲν περὶ τῆς εὔρέσεως, διορθώσεώς τε καὶ ἐκδόσεως τῆς αὐτῆς τοῦ Γαληνοῦ τῆς βίβλου, ὧδε ἔχέτω.

Ἄλλὰ πόθεν ὀῆλον, φήσειεν ἄντις, τοῦ Γαληνοῦ ταύτην τὴν Διαλεκτικὴν, καὶ μὴ ἄλλου του εἶναι; Εἰ μὲν οὖν μὴ εἶχον πρὸς ταῦτα φέρειν ἀναντίρρητον τὴν ἀπόδειξιν τοῦ ταύτην τοῦ Γαληνοῦ εἶναι, ἠρκέσθην ἂν τῇ ἀντικειμένη ἀποκρίσει, εἰπόν· Καὶ πόθεν ὀῆλον μὴ τούτου, ἀλλ' ἄλλου του, ταύτην εἶναι; καὶ οὕτως ἂν οἱ λόγοι ἀντιπεριπετεῖς μὲν ἐγίγνοντο, ὅμως δὲ πάλιν ἂν τὸ πλεον εἶχον οἱ ἐμοὶ, τῷ τὴν κατάφασιν πλεονεκτεῖν τι τῆς ἀποφάσεως, ὡς Ἀριστοτέλει δοκεῖ· νῦν δὲ ἀληθῶς ἀποδείκνυται αὐτοῦ τοῦ Γαληνοῦ εἶναι τὴν πραγματείαν,

Πρῶτον μὲν ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς, ἣτις οὕτω κατὰ λέξιν ἔχει ἐν τῷ Ἀντιγράφῳ.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ.

Τίς γὰρ ἂν ἕτερος ζυγγράψας τὴν βίβλον, ἑτέρου του περιῆψεν ὀνόματι, καὶ τίνοσ γ' ἔνεκα τοῦτ' ἂν ἐποίει; κέρδους γ' ἔνεκα, ὡς ἀπεμπολήσων τὴν βίβλον; ἀλλὰ πῶσ ἂν πιστεύσας, ἐπείσθη ὁ ὠνησόμενος τοῦ Γαληνοῦ εἶναι ταύτην; Εἰ μὲν οὖν σοφὸς ἦν ἐκεῖνος, καὶ ἐκ τοῦ Λεκτικοῦ τε καὶ Πραγματικοῦ ἔγνω τὸν Γαληνόν, ὀῆλον ὅτι Γαλήνειον ὑπῆρχε καὶ τότε, καὶ νῦν ὑπάρχει τὸ ζύγγραμμα. Εἰ δὲ ἀμαθὴς ὦν ὁ ὠνητῆς, σοφοῖς τὴν κρίσιν τῆς βίβλου ἐπέτρεψεν, ἐκεῖνοι ἀληθῶς σοφοὶ ὄντες, ἔγνωσαν ἂν ταύτην τοῦ Γαληνοῦ εἶναι, ἢ μὴ εἶναι, οὐκ ἂν ἐκεῖνος μὴ οὔσαν τοῦ Γαληνοῦ ἠγόραζε. Τὸ δὲ φάναι τοὺς σοφοὺς ἐκείνους δωροδοκηθέντας ἐξαπατῆσαι τὸν ὠνητῆν, παντάπασιν ἀπίθανον· ἀνάγκη γὰρ προουμοληγηθῆναι τὸ τὰ τοιάδε τῶν

βιβλίων βαρύτιμα εἶναι κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου, ἵνα καὶ ὁ κρίνων καὶ ὁ πωλῶν ὠφελοῖντο· ὅπερ οὐκ ἴσμεν. Φέρεται μὲν καὶ ὁ Πλάτων ἐωνημένος τῶν ἑκατὸν μνῶν τρία βιβλία Πυθαγορικὰ παρὰ Φιλολάου, ἀλλ' ὁ Πλάτων ἔμελλε διαλόγους συγγράφειν, καὶ πολλὰ τῶν Πυθαγορικῶν δογμάτων παραδέξασθαι· καὶ ταῦτα νῆ Δία γε ἀξία ὠνήσασθαι· οὐδὲ γὰρ πολλοῦ, τριῶν ἐπὶ τριάκοντα μνῶν ἑκάστου βιβλίου τιμηθέντος· καὶ ῥάδιον ἰδεῖν, ἐν τοῖς Δημοσθενικοῖς λόγοις, ἐν οἷς περὶ σιτηρεσίου τῶν στρατιωτῶν διεξέρχεται, μὴ μέγα τι δύνασθαι τὴν μνᾶν· ὅθεν μικρὸν τὸ κέρδος ἦν ἂν καὶ τῷ δωροδοκηθέντι καὶ τῷ πωλήσαντι, πρὸς τῷ καὶ γέλωτα ὀφλισκάνειν ἐπὶ τῇ κρίσει τὸν σοφόν, καὶ αἰσχροκερδῆ ὑποληφθῆναι, φωραθείσης μετ' οὐ πολὺ τῆς ἀπάτης, παρακούσαντα τὸ Πινδαρικὸν ἐκεῖνο·

. ὅδ' ὄλβιος, ὃν
φᾶμαι κατέχοντ' ἀγαθαί·

Ἄλλως δὲ ὁ Γαληνὸς τὰ βιβλία προῖκα γράφων, ὡς δῆλον, τοῖς φίλοις ἔπεμπε· καὶ ῥάδιον ἦν τῷ βουλομένῳ ἀντιγράψασθαι· Ἄνους δ' ἂν ἦν πρὸς τούτοις καὶ ὁ βίβλον ἀξίαν τιμῆς γράψας, ὡς ἑτέρῳ ἀναθεῖναι ὀνόματι, αὐτὸς ἐλὼν βίον σκότιον

. ἀπάντων
καλῶν ἄμμορος,

ἔξον αὐτῷ καὶ τιμῆς καὶ κέρδους ἀποφέρεσθαι· ὅθεν καὶ ἀπίθανος ἡ ἀντιλογία, καὶ ἡ ἐπιγραφή ἀληθῆς οὖσα, τὸν Γαληνὸν συγγραφέα δείκνυσι

Δεύτερον δεῖκνυται τοῦ Γαληνοῦ εἶναι τὴν πραγματείαν ἐκ τῶν προηγουμένων ταύτης ἐν τῷ Ἀντιγράφῳ. Προηγείτο γὰρ τι τειμμαχίον τοῦ Γαληνοῦ λόγου τινὸς διαλαμβάνοντος περὶ Συγκοπῆς· οὗ ἐν τῷ τέλει μνεῖαν ποιεῖται καὶ τῶν τῆς Θεραπευτικῆς μεθόδου αὐτοῦ συγγραμμάτων. Τὸ δὲ τέλος τοῦ τειμμαχίου, διὰ τὸ διεῖρηγμένον εἶναι τὸ φύλλον, ὡς ἔφθην εἰπὼν, ὧδ' ἔχει ἐπὶ λέξεως·

«] πεπληρωμένης τῆς πέψεως· καὶ ἡ τοῦ οἴνου δὲ πόσις
 «] ὠφελίμως· ἐπὶ δὲ τοῦ Περιφρυγοῦς, φευκτέα ἢ
 « αὐ]τὸ, καὶ ἡ διάθεσις αὕτη, μέση τέ ἐστὶ καὶ μικτή, τὸ
 «] ἐστου, διασώζουσα, μεταβαλούσης δὲ τῆς τοιαύτης διαθέσεως
 «] μὲν κατὰ σφύξιν τε καὶ ἀσφυξίαν φερούσης. Καὶ ἀπλῶς
 « θερ] μότητα καὶ σφυγμοὺς ὁμοίους τῷ Περιφρυγεῖ
 «] τὴν τῶν ἐπικρατούτων φύσιν ἐν ταῖς Συγκοπαῖς
 « ἡ]μῶν, καὶ πιλούντων, καὶ πυκνούντων σύμ-
 «] τὴν δὲ κατὰ μέρος ἐκάστων ἀπάντων
 « θεραπείαν τε καὶ δίαιταν, ἐν τοῖς περὶ τῆς] Θεραπευτικῆς μεθόδου
 « γράμμασιν, αὐτὸς ἐξευ-
 « ἔχ]ουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἔξιν ἤδη τινὰ κατὰ τὴν τέχνην.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ.

Παρέθηκα δὲ ταῦτα, ὡς εἶχε κείμενα ἐν τῷ Ἀντιγράφῳ, ἐπίτηδες, εἰς δήλωσιν τοῦ ἡμίσεως διεβῆρηγμένου φύλλου, καὶ πίστωσιν τοῦ τὸν Γαληνὸν γεγραφέναι τὴν Διαλεκτικὴν, ἐκ τοῦ τεμμαχίου τοῦ πρὸ ταύτης κειμένου περὶ Συγκοπῶν λόγου, ὃ αὐτὸς ἐκεῖνος διαλαμβάνει περὶ τῆς ἑαυτοῦ Θεραπευτικῆς μεθόδου, καὶ ἐκ τοῦ Λεκτικοῦ αὐτοῦ χαρακτῆρος. Τίς ἂν οὖν ἔτ' ἐνδοιάσειε μὴ αὐτοῦ εἶναι τὴν βίβλον; δηλονότι ὁ μηδέποτε τὸν Γαληνὸν ἀνεγνωκῶς, ἢ ἀναγνοὺς μὲν, μὴ ἐγνωκῶς δ' αὐτόν.

Τρίτον, δείκνυται αὐτοῦ εἶναι ἡ πραγματεία ἐκ τοῦ ἐπομένου μετὰ τὸ τέλος ταύτης λόγου· παρατίθημι δὲ πάλιν καὶ τὸ τέλος τῆς Διαλεκτικῆς καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου, ὡς ἔχει ἐν τῷ ἀντιγράφῳ· οὕτωςί·

« τέλος δ' ὁ περὶ τρίτου πρὸς αὐτοὺς, οὓς ἀμεθόδους ὀνομά-
 « ζουσιν, οἷς οὐδενὸς ὄντος ὅλως μεθοδικοῦ συλλογιστέον·

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΡΟΣ ΓΑΥΡΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΩΣ ΕΜΨΥΧΟΥΤΑΙ ΤΑ ΕΜΒΡΥΑ.

« Τὸ περὶ τῆς εἰς τὰ σώματα τῶν ψυχῶν εἰσκρίσεως, Ζω-
 « γονίας ἕνεκα δόγμα, πολλῆς ἀπορίας οὐχ ἡμᾶς, ὦ Γαῦρε, μό-
 « νους, ἀλλὰ καὶ τοὺς προηγουμένως εἰς ζήτησιν αὐτοῦ κινή-
 « θέντας ἐμπέπληξε. κοινῶς μὲν τῶν φυσικῶν, καὶ σχεδὸν τῶν
 « Ἰατρῶν ἀπάντων ἀπορησάντων, πότερον χρὴ ζῶα ἡγεῖσθαι
 « τὰ ἔμβρυα, ἢ φυτικῶς ζῆν αὐτὰ μόνον, τῆς μὲν Ἰδιότητος τοῦ
 « ζώου ἐξ αἰσθήσεως καὶ ὀσμῆς συνισταμένης, τῆς δὲ τῶν φυτῶν
 « ἐν θρεπτικῇ, καὶ αὐξητικῇ, χωρὶς αἰσθήσεώς τε καὶ ὀσμῆς θεω-
 « ρουμένης. Ὅθεν τῶν ἐμβρύων, φαντασίας μὲν χωρὶς καὶ ὀσμῆς
 « διεξαγόντων, αὐξητικῶς δὲ καὶ θρεπτικῶς μόνον διοικουμένων.

Φαίη τις ἂν καὶ τὸν λόγον τοῦτον, καίτοι ἐπιγραφὴν φέροντα τοῦ
 Γαληνοῦ, μὴ αὐτοῦ, ἀλλ' ἄλλου τινὸς εἶναι, ὅτι μὴ διεσώθη ἕς γ' ἐφ'
 ἡμᾶς ὀλοσχερῆς τῶν Πραγματειῶν αὐτοῦ κατάλογος; Εἰ οὖν τοῦτ'
 εὐλογον ἅπαντας χρὴ τοὺς εὐρεθέντας, ἢ καὶ εὐρισκομένους λόγους τοῦ
 σοφοῦ τούτου Ἰατροῦ, μὴ αὐτοῦ εἶναι ἰσχυρίζεσθαι. Ἐγὼ δὲ κατὰ τὴν
 ἐμὴν ἀποστολὴν, πλὴν τῆς Διαλεκτικῆς, καὶ τῶν ὀσῶν προεκτεθέντων
 τεμμαχίων, καὶ ἄλλους τινὰς ἐξεῦρον λόγους τοῦ Γαληνοῦ ἐν Ἀντι-
 γράφοις, ἔτι ἀνεκδότους, ὡς κὰν τοῖς ἐμοῖς καταλόγοις ἐσημειωσάμην,
 οὓς κὰνταῦθα παρατίθημι μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς αὐτῶν οἷον,

A. ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΟΣΤΩΝ ΤΟΙΣ ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΟΙΣ (1).

« Τῶν ὀστέων ἕκαστον, οἷόν τ' ἐστὶν αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ, καὶ ὡς

(1) Ὁψόμεθα τοῦτον κατωτέρω ἐν τῷ ἐκτεθησομένῳ μοι καταλόγῳ τῶν
 Γαληνείων Πραγματειῶν.

« ἔχει τῆς πρὸς ἄλληλα συντάξεως, ἐπίστασθαί φημι χρῆναι τὸν
« Ἴατρόν.

B. ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΠΛΑΣΜΑΤΩΝ.

« Τῶν Καταπλάσμάτων τὰ μὲν ἐστὶν ἐψητὰ, τὰ δὲ ὠμά· καὶ
« τὰ μὲν ἐψητὰ, ὅσα διὰ πυρὸς σκευάζονται· τὰ δὲ ὠμά, δίχα
« πυρὸς συντίθενται.

**Γ. ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΛΕΠΤΥΝΟΥΣΗΣ ΔΙΑΙΤΗΣ
ΚΑΙ ΠΑΧΥΝΟΥΣΗΣ (2).**

« Ἐπειδὴ τὰ πλείστα τῶν χρονίων ἀρρώστημάτων λεπτυνού-
« σης χρήζει διαίτης, ὡς πολλάκις ἐπὶ ταύτῃ μόνῃ καταστῆναι,
« καὶ μηδενὸς ἔτι φαρμάκου δεηθῆναι.

Καὶ οὐ φημι ταῦτα μὴ εἶναι τοῦ Γαληνοῦ, δι' ὄντε λόγον εἶρηκα,
καὶ διότι προηγοῦντο καὶ εἶποντο ἕτεροι τοῦ αὐτοῦ λόγοι, καὶ διὰ
τὸ Λεκτικὸν καὶ Πραγματικὸν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀνδρός. Οἶδα
δ' ὅτι οἱ μεταγραφεῖς πολλάκις ἐξαλλάττουσι τὰς λέξεις, καὶ μά-
λιστα οἱ Ἴατρικοὶ, περὶ τὸ Πραγματικὸν μὲν σπουδάζοντες, τοῦ δὲ
Λεκτικοῦ,

οὐ φροντίς, φασὶν, Ἴπποκλείδῃ·

οἷόν τι καὶ ἡ τοῦ Ἴπποκράτους πέποθεν Ἰωνικὴ Διάλεκτος, τῇ μετα-
γραφῇ τῶν Ἴατρῶν· παραβαλλομένη γὰρ πρὸς τὴν Ἡροδότου, καὶ
πρὸς τὴν τοῦ ἐκ Καππαδοκίας Ἀρεταίου, εὐρεθήσεται ἐν πλείστοις
ἀποβεβληκυῖα τὸ αὐτῆς ἰδίωμα· ἀλλ' ὅμως ὁ ἐν γένει χαρακτῆρ ἐκά-
στου συγγραφέως διακρίνεται· οἱ δὲ πολυγραφώτατοι συγγραφεῖς ὑπὸ
τῶν μὴ γινωσκόντων τοὺς διαφόρους Λεκτικοὺς χαρακτῆρας, γνωμα-
τεύονται οἱ αὐτοὶ ὄντες ἐν τοῖς λόγοις αὐτῶν, ἐκ τῶν νοημάτων, ἀπερ-

(1) Καὶ τοῦτον ὁμοίως ὀψόμεθα.

καὶ μὴ βουλομένων τῶν συγγραψάντων παραφαίνεται ταῦτά· οἷον ὁ μὲν Γ δείκνυται τοῦ Γαληνοῦ ὄν, ὅτι ἐν πολλοῖς τῶν ἄλλων λόγων λέγεται ἡ λεπτύνουσα καὶ ἡ παχύνουσα δίαιτα· ὁμοίως δ' ἔχει καὶ ὁ Β. Λέγεται γὰρ καὶ πολλαχοῦ τῶν ἄλλων λόγων τοῦ Γαληνοῦ περὶ καταπλασμάτων ἐψητῶν καὶ ὠμῶν τοῖς ὁμοίοις τοπικοῖς ἀρρώσθημασιν ἀρμοζόντων. Δείκνυται δὲ καὶ ὁ Α αὐτοῦ εἶναι, οὐ μόνον ἐκ τοῦ κατωτέρου καταλόγου, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ἀνατομικῶν θεωρημάτων αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν Ὀριβασίου, τοῦ ἐκ τῶν τοῦ Γαληνοῦ, ὀστεολογοῦντος· ἐξ ὧν δείκνυται καὶ ταῦτα καὶ ἡ Διαλεκτικὴ, περὶ ἧς ὁ νῦν μάλιστα λόγος, αὐτοῦ εἶναι.

Τέταρτον δείκνυται ἡ βίβλος αὕτη αὐτοῦ ὑπάρχειν, ἐκ τοῦ Λεκτικοῦ, ὡς ἔφην χαρακτῆρος τοῦ Γαληνοῦ, ὁμοίου ὄντος τῷ ἐν τοῖς ἄλλοις αὐτοῦ λόγοις ἔκτε τῶν ἐπιχειρημάτων, καὶ τῶν κατασκευῶν, καὶ ἐνθυμημάτων, καὶ τῆς τοῦ λόγου περιβολῆς, καθὰ δὴ καὶ τῆς σχηματολογίας, καθ' ἅπερ ἄλλος τῶν ἄλλων συγγραφέων, διαστέλλεται, ὁ μὲν καθ' ἑξὶν χρώμενος, ἡ γαίρων τούτοις, ὁ δ' ἐκείνοις, ὁ δ' ἄλλος τοῖς ἄλλοις. Παράδειγμα δὲ τῶν ἐν μέρει σχημάτων, ἔστω τὸ ἐφεξῆς· οἷον, ἐν μὲν τῇ Διαλεκτικῇ φησιν·

« Οὐ μὴν οὔτε ἀποφήσαντες τὸ ἐν, εἰάσαμεν ὑπάρχειν τὸ λοιπὸν,
« οὔτε καταφήσαντες ἐκείνο. . . . »

Ἐν δὲ τῷ περὶ συνθέσεως τῶν ἀπλῶν φαρμάκων δ' βιβλίῳ φησίν.

« Οὔτε τὸ προηγούμενον, οὔτε τὸ ἀφαιρούμενον ἴσον, οὔτε κατ'
« εἶδος αὐτῶν, οὔτε κατὰ γένος· »

Ὁ γὰρ εἰδήμων καὶ μικρὸν ὅσον τοῦ σχηματολογικοῦ χαρακτῆρος, οἴσεται αὐτίκα, ὅτι Γαληνὸς φθέγγεται κὰν τῇ Διαλεκτικῇ κὰνταῦθα.

Οἶδα δ' ὅτι ἡ ἐξέτασις τοῦ Λεκτικοῦ τε καὶ Πραγματικοῦ χαρακτῆρος τῶν καθ' Ἑλληνας συγγραφέων, Δηλίου ἐδεῖτο κολουμβητοῦ καὶ πάλαι μὲν, ἀτὰρ καὶ νῦν, ὁπότε τὰ τῆς αὐτῶν Διαλεκτικῆς καὶ Ῥητορικῆς ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς αἰῶνι παρημέληται· Ὁ γὰρ τοι ἐν τού-

τοῖς προτελεσθεῖς τοῖς μαθήμασιν, ἀνεγνωκῶς, φέρε, τὴν περικοπὴν τοῦ πρώτου περὶ στοιχείων λόγου τοῦ Γαληνοῦ, οἷον τὴν,

« Τὸ μὲν δὴ κεφάλαιον τοῦτο, πρόδηλον ὑπάρχον ἅπασιν τοῖς
 « ἐν τῇ Λογικῇ Θεωρίᾳ γεγυμνασμένοις, οὕτω πως περαίνει τὸ
 « προκείμενον· ἐπεὶ δὲ πρὸς τὸ μὴ γεγυμναῖσθαι τὸν λογισμὸν
 « καὶ ἄλλως εἰσὶ φιλόνοιχοι.

Ὅ ταῦτά φημι ἀναγνοῦς, καὶ ἔπειτα τὴν παροῦσαν Διαλεκτικὴν, οὐκ ἂν δήπου ὑπενδοιάσειε μὴ οὐχὶ αὐτὸν εἶναι τὸν Γαληνὸν ἐν ἑκατέρῳ τῶ βιβλίῳ φθειγόμενον· εἰ μὴ τις παντάπασιν ἀγύμναστος εἴη ἐν τῇ Λογικῇ Θεωρίᾳ· ὁ γὰρ τοιοῦτος οὐκ ἂν κατανοήσειε τὸν Γαληνὸν, ὡς αὐτὸς, ἐν οἷς φησιν, ἀποφαίνεται.

Ἄλλ' ἔγωγε παραθήσομαι καὶ ἑτέραν περικοπὴν ἐκ τοῦ αὐτοῦ περὶ στοιχείων τοῦ Γαληνοῦ λόγου εἰς ἀπόδειξιν τοῦ εἶναι αὐτοῦ τὴν Διαλεκτικὴν, ἐκ τοῦ Πραγματικοῦ μάλιστα χαρακτῆρος, ἐν οἷς φησι τὸν Ἰπποκράτην ὑποθετικῶς συλλογίζεσθαι.

« Ἰδῶμεν ὅπως συνάπτει τῷ προειρημένῳ λόγῳ τὸν ἐφεξῆς·
 « ἔχει δ' ἡ σύμπασα ῥῆσις ὧδε. Ἐγὼ δὲ φημι, εἰ ἐν ἦν ὁ ἄν-
 « θρωπος, οὐδέ ποτ' ἂν ἤλγεεν, οὐδέ γὰρ ἂν ἦν ὑφ' ὄτου
 « ἀλγήσειεν, ἐν ἐών· εἰ δὲ καὶ ἀλγήσειεν, ἀνάγκη καὶ
 « τὸ ἰώμενον ἐν εἶναι· Εἰ ἐν φησιν ὑπῆρχεν ὁ ἄνθρωπος, οὐκ
 « ἂν ἤλγει· εἰ δέ γε καὶ ἤλγει, ἀναγκαῖον ἂν ἦν ἐν εἶναι καὶ τὸ
 « ἰώμενον. Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον τοῦ σχήματος τοῦ συλλο-
 « γιστικοῦ καὶ τὸν ἀπὸ τῆς ἰάσεως ἐρωτᾷ λόγον, ὡς περ ἠρώτησε
 « καὶ τὸν ἀπὸ τῶν ἀλγημάτων· ἀκόλουθον γὰρ λαβὼν τῷ προ-
 « τέρῳ τὸ δεύτερον, εἴτ' αὖθις προσλαβὼν τὸ ἀντικείμενον τῷ
 « ἐπομένῳ, περαίνει τὸ ἀντικείμενον τῷ ἡγουμένῳ.

« εἴπερ γὰρ ἐν ἦν ὁ ἄνθρωπος, οὐκ ἂν ἤλγησεν·

« ἀλγεῖ δέ γε,

« οὐκ ἄρα ἐν ἐστίν·

« Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ ἀπὸ τῆς Ἰάσεως ἐρωτηθήσεται λόγος·

« εἰ ἐν ὧν ὁ ἄνθρωπος ἀλγεῖ, καὶ ὁ τρόπος τῆς ἰάσεως εἷς ἐστίν·

« οὐχ εἷς δέ γε ὁ τρόπος τῆς ἰάσεως,

« οὐκ ἄρα ἐν ὧν ὁ ἄνθρωπος ἀλγεῖ·

« Δεῖ τοίνυν κἀνταῦθα πάλιν, ὡς καὶ πρόσθεν ἐποιήσαμεν, ὅτι

« τε τῷ προτέρῳ τὸ δεύτερον ἀκολουθεῖ, καὶ ὅτι καλῶς προσ-

« λαμβάνεται τὸ τοῦ λήγοντος ἀντικείμενον, ἀποδείξαντας ἡμᾶς,

« ἐξήγησιν τε ἅμα καὶ πίστιν τὴν δέουσαν παρασχέσθαι τῷ

« λόγῳ ... »

Καὶ κατωτέρω πάλιν φησὶ·

« Ὡστε ὀρθῶς εἶπεν, ὅτι τὸ ἰώμενον οὐχ ἐν ἐστίν· ἀλλὰ καὶ

« ταύτης γε τῆς Προτάσεως, καὶ τῆς ἐτέρας, ἣν ἐξ ὑποθέσεως

« ἔλαβε, τὸ μὴ ἐν εἶναι τὸ στοιχεῖον ἐπεράινετο ... »

Τίς οὖν τούτοις ἐπιστήσας, κἀν καὶ μικρὸν τρίβων διαλεκτικῶν λόγων, ἀμφισβητήσῃ περὶ τοῦ τὸν Γαληνὸν συντάξασθαι, ἢ μὴ, τὴν πραγματείαν ταύτην; τὸ δὲ καὶ παραδείγματα θεραπευτικῆς ἐνθεωρεῖσθαι ἐν αὐτῇ, προσεπιβεβαιοῖ τὸ λεγόμενον.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΟ Δ' ΣΧΗΜΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΙΝΑΙ ΤΟΥ ΓΑΛΗΝΟΥ.

Προσθήσω δὲν καὶ πέμπτην ἀπόδειξιν, ἐξ ἧς ἐμφανέστατα δείκνυται Γαληνὸς εἶναι ὁ τὴν Διαλεκτικὴν συγγραψάμενος· λέγω δὲ ἐκ τοῦ τετάρτου σχήματος τῶν Συλλογισμῶν· ὅγε ψιλῶ μόνον λόγῳ ἄχρι τοῦδε οἱ νεώτεροι λογικευόμενοι τῷ Γαληνῷ ἀπένεμον· ὁ δὲ Βούλγαρις Εὐγένιος ἐν τῷ περὶ Σχημάτων τῶν Συλλογισμῶν τῆς αὐτοῦ Λογικῆς ταῦτα περὶ τούτου παρασημειοῖ·

« Παρὰ μόνοις τοῖς Ἄραψιν εὐρεῖν ἐστὶ τουτὶ φερόμενον· οὐδὲ

« γὰρ οὐδ' ἐν τοῖς τοῦ Γαληνοῦ σωζομένοις καθ' ἡμᾶς συγ-

« γράμμασι τοιοῦτόν ἐστιν εὐρεῖν· οὐ δέ τις τῶν Ἑλλήνων περὶ
« τούτου μαρτυρῶν φαίνεται. »

Ἄλλ' ὅγ' ἐν τῇ Ἀραβικῇ μεταφράσει τῶν τοῦ Γαληνοῦ ἐφέρετο, οὐκ ἀεικὲς ἐφέρετο. οὐδὲ γὰρ ἔωλον εἶναι τὴν φήμην, θεὸν οὖσαν φαίη ἂν Ἡσίοδος· διακηρύττει δὲ τὸν Γαληνὸν καὶ συγγραφέα εἶναι Διαλεκτικῆς, ἣν ἡ ἐμὴ ἀποστολή, χάρις τῷ Ὑπουργῷ Βιλλεμαίνει, ἐξεύρατο, καὶ ἀνεσώσατο, ὡς καὶ ἄλλ' ἄτα ἐν ὑπογείοις πύργων σηψόμενα. Τὸ δέγε μηδένα τῶν Ἑλλήνων φαίνεσθαι ταύτης μάρτυρα, οὐκ ἐμφαίνει τὸ μὴ ὑπάρχειν τὴν τοῦ Γαληνοῦ Διαλεκτικὴν, ἀλλὰ τὸ τὰ συγγράμματα αὐτοῦ μὴ ἀναγνωσθῆναι ὑπὸ φιλοσόφων τῶν ἔπειτ' ἀνδρῶν, ἀλλ' ὑπὸ Ἱατρῶν μόνων, φέρ' εἰπεῖν Παύλου Αἰγινήτου, Ἄετίου, Ἰωάννου Διοικητοῦ ἀπὸ ἐπάρχων καὶ ἄλλων τινῶν μετὰ Γαληνὸν βεβιωκότων, οἷς οὐ φιλοσοφία, Ἱατρικὴ δ' ἦν τὸ σπουδαζόμενον. Οἱ τε μετὰ Γαληνὸν ἀκμάσαντες, καὶ Διαλεκτικῆς ἀντιποιοῦμενοι, ὑπῆρξαν ὑπομνηματισταὶ μᾶλλον, ἢ Διαλεκτικῶν συγγραφεῖς· οἷοί περ Ἀλέξανδρος Ἀφροδισσιεύς, Ἀμμώνιος, Πορφύριος, Σιμπλικίος, Μιχαὴλ Ἐφέσιος, Ἰωάννης φιλόπονος, Ἡλίας φιλόσοφος ἀπὸ ἐπάρχων, καὶ εἴ τινες ἄλλοι. Εἰ δέ τινες καὶ λογικὰς πραγματείας μετὰ Γαληνὸν ξυνέγραψαν, ἐμοὶ μὲν ἄδηλοι· οἶδα δὲ τὸ περὶ Κατηγοριῶν τοῦ Φωτίου ἐν Ἀντιγράφοις σωζόμενον, καὶ τὴν τοῦ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ Λογικὴν, τὴν τοῦ Βλεμμίδου, περὶ οὗ αὐτίκα ἐρῶ, ἐπιτομὴν τῆς Λογικῆς, τὴν τοῦ Κορυδαλέως, καὶ τὴν τοῦ Δαμωδοῦ. Ἄλλ' ἅπαντες οὗτοι ἅτε Ἀριστοτελικοὶ τῆς τοῦ σφετέρου ἡγεμόνος δόξης ἀντεχόμενοι, τὸ τρίτον τῶν συλλογιστικῶν Σχημάτων ἡμῖν παραδεδώκασιν, μηδὲν εἰρηκότες περὶ τοῦ τετάρτου τοῦ καὶ Γαληνεῖου Σχήματος.

Ἄλλὰ τὸν γε Βλεμμίδην οὐκ ἂν φαίη Εὐγένιος μὴ ἀνεγνωκέναι τὴν Διαλεκτικὴν τοῦ Γαληνοῦ· τὰ γὰρ ἐν τῷ λδ' κεφαλ. (1). Τῆς

(1) Ὅρα κεφ. λδ' ἐπιτομῆς τῆς λογικῆς τοῦ Βλεμμίδου ἐνθα περὶ ταύς ἰσ' ἑτάπους διαλέγεται· ἀλλὰ καὶ τῷ λε' κεφ' εὐρήσεις οὐκ ὀλίγα ὡσαύτως ἔχοντα τοῖς τοῦ Γαληνοῦ. Ἐτυπώθη δὲ πρῶτον ἡ τοῦ Βλεμμίδου Λογικὴ τῷ 1505· μετὰ ταῦτα δὲ καὶ ἐν Λειψία μετὰ τῆς φυσικῆς αὐτοῦ.

ἐπιτομῆς αὐτοῦ ἅπαντα σχεδὸν ἐνεῖσιν ἐν ταῖς 18, 19, 20, .. 23 σελίσι τῆς Διαλεκτικῆς τοῦ Γαληνοῦ σχεδὸν ταῦτά· καὶ δῆλον ὅτι κατὰ τὸν δωδέκατον καὶ Τρισκαιδέκατον, καθ' ὃν ὁ Βλεμμίδης ἤκμασεν αἰῶνα, μὴ ἄγνωστον γεγονέναι τὴν πραγματείαν ταύτην τοῦ Γαληνοῦ· ἀλλ' ἔθος ἦν τοῖς Βυζαντινοῖς, ὡς καὶ τισι τῶν παλαιῶν, τὰ τῶν ἄλλων σφετεριζομένοις μὴδὲ μνεῖαν ποιεῖσθαι τῶν συγγραψάντων· καθὸ καὶ ἀξίωμα ἐτύγγανε παρ' αὐτοῖς τὸ,

Συγγράφειν ἐστὶν ἄριστα, κλέπτειν μετ' εὐφύας·

ἐγὼ δὲ καὶ Ἐπίκτητον οἶδα ἐν περγαμινῷ δέρματι γεγραμμένον καὶ ἀναφερόμενον, ὡς σύγγραμμα τῶν τῆς ἐκκλησίας πατέρων. Χάρις μὲν τοι Νικηφόρῳ τῷ Βλεμμίδῃ, ὅτι ἀφελῶς τὰ τοῦ Γαληνοῦ ἡμῖν παρέθηκε, καὶ συμμαρτυροῦντι, οὕτω φάναι, ἡμῖν τῆς Διαλεκτικῆς ταύτης τῷ Γαληνῷ συγγραφεῖ· βουλομένῳ μὲν τοι εἰκότι μὴ ἐξελεγχθῆναι· ἐμνημόνευσε γὰρ ἂν ἐν τῇ αὐτοῦ ἐπιτομῇ τοῦ Δ Σχήματος, δικαίως τῷ Γαληνῷ ἀναγραφομένου.

Οὐκ ἄχρηστον ἀλλ' οὖν τὸ σχῆμα οὐ δὲ ἀπόβλητον, ὡς τινες τῶν νεωτέρων ὠήθησαν, οὐ μὰ Δία γε διὰ τὴν Ἱερὰν τετρακτὺν τῶν Πυθαγορείων, τὴν ἐν τετάρτῳ ἀριθμῷ συμπληρουμένην, οὐ δὲ περιττὸν, διότι τῆς Δευτέρας Προτάσεως Πρώτης τεθείσης, καὶ τῆς Πρώτης Δευτέρας, σχῆμα τὸ πρῶτον ἀνέκυψεν· ἀλλ' ὅτι πλειόνων ὄντων τῶν Σχημάτων, εὐμαρεστέρα καθίσταται, ἢ πρὸς ἀπαγγελίαν ὁρμὴ τοῦ ἐνδιαθέτου ἐν ἡμῖν λόγου· Ἀεικίνητος γὰρ ὢν, καὶ πολλὰς ὁδοὺς ἔχων, ῥάδιον ἂν ἐξορμήσειεν ἐξαγγελῶν τὰ γε οἱ παριστάμενα· ὅθεν δῆλον, ὅτι οὐ δὲ περιττὸν τὸ σχῆμα, ὡς τινες τῶν νεωτέρων λογικευομένων ὠήθησαν. Οὐ δ' ἀληθές, ὅτι παρὰ φύσιν τὸ σχῆμα, καὶ ἀπᾶδον τῆς τοῦ ἡμετέρου νοός φύσεως· διαλλήλως γὰρ ἀντιπίπτει τουτὶ τὸ ἐπιχείρημα. Τί γὰρ μὴ καὶ τὸ Πρῶτον παρὰ φύσιν καθέστηκεν; εἰ δὲ ἀπογρῶντα λόγον τοῦ μὴ κατὰ φύσιν εἶναι οὐκ ἔχουσι, πρόδηλον καὶ τοῦτο, ὡς ἐκεῖνο, κατὰ φύσιν εἶναι· καί τοι ἡ ἐν Παρισίῳ ποτὲ σοφῆ ἑταιρία τοῦ Port-Royal οἶεται ἐν τῇ ὑπ' αὐτῆς ἐκδοθείσῃ Λογικῇ Διῖσχυριζομένη, τὸν Ἀριστοτέλην ἐγνωκέναι μὲν, μὴ χρῆσασθαι δὲ

τῷ σχήματι ὅπερ προῖκα λέγεται, ὡς καὶ τὰ ἄλλα. Εἶη γὰρ ἂν εἶπερ, οὐκ ἂν σιγῶντες παρῆλθον οἱ τὰ τοῦ Σταγειρίτου ὑπομνηματίσαντες· λέγει δ' ἐπὶ λέξεως ἡ σοφῆ ἐταιρία οὕτως·

Où il est enfin *attribut dans la majeure, et sujet en la mineure*, ce qui peut faire une quatrième *figure* : étant certain que l'on peut conclure quelquefois nécessairement en cette manière; ce qui suffit pour faire un vrai syllogisme, on en verra des exemples ci-après.

Néanmoins parce qu'on ne peut conclure de cette quatrième manière, qu'en une façon qui n'est nullement naturelle, et où l'esprit ne se porte jamais, Aristote et ceux qui l'ont suivi, n'ont pas donné à cette manière de raisonner, le nom de *figure*. Galien a soutenu le contraire, et il est clair que ce n'est qu'une dispute de mots, qui se doit décider en leur faisant dire de part et d'autre ce qu'ils entendent.

Mais ceux-là se trompent sans doute qui prennent pour une quatrième figure, qu'ils accusent Aristote de n'avoir pas reconnue, les arguments de la première, dont la majeure et la mineure sont transposées, comme lorsqu'on dit :

Tout corps est divisible,
tout ce qui est divisible est imparfait,
donc tout corps est imparfait.

Je m'étonne que M. Gassendy soit tombé dans cette erreur. Car il est ridicule de prendre pour la majeure d'un syllogisme la proposition qui se trouve la première, et pour mineure celle qui se trouve la seconde, etc.

Πρὸς ταῦτα ἀπαντῶμεν λέγοντες τῇ σοφῇ ἐταιρίᾳ· Εἰ μὲν ἦν αἰεὶ συλλογίζεσθαι ἀπὸ τῶν γενικωτέρων ἐπὶ τὰ εἰδητικώτερα καὶ ἀτο-

μικώτερα, ὀρθῶς ἂν εἶχε κακύνειν τὸ Δ' σχῆμα· ἐπεὶ δὲ πλειστάκις συμβαίνει ἀπὸ ἴσων εἰς ἴσα, καὶ μᾶλλον πλειστάκις, ἴν' οὕτως εἴπω, ἀπὸ τῶν καθ' ἕκαστα ἐπὶ τὰ εἶδη καὶ τὰ γένη, ὃ μάλιστα καὶ ἀναλυτικώτερον καὶ φυσικώτερον ὑπάρχει, πῶς εὐλογον περιττὸν ἡγεῖσθαι τὸ σχῆμα; Ἀρχὴ γὰρ ἀπασῶν τῶν γνώσεων ἡμῶν τὰ καθ' ἕκαστα. Καὶ ὀρθῶς Ἀριστοτέλης εἴρηκε ταῦτα πρότερα εἶναι τῶν γενῶν· βεβήκασι γὰρ ἐπ' αὐτοῖς ἀπᾶσαι αἱ τέχναι καὶ ἐπιστῆμαι ἀπὸ τῶν μερικῶν προοδοποιούμεναι ἐπὶ τὰ καθόλου, ἢ τοὺς κανόνας· οἷγε ὡς γενικώτεροι πολὺν χρόνον ὕστερον διεμορφώθησαν· Ἄρ' οὖν ἔδει γε τοὺς ἀνθρώπους μὴ συλλογίζεσθαι τὰ πρὸς τὴν πρόοδον αὐτῶν, εἰμὴ ὅταν κανονισθῶσιν; ἀλλὰ τοῦτ' ἂν πᾶσαν πρόοδον ἀνεχαίτισε· Καὶ εἰ τοῦτο ἐποίουν οἱ ἄνθρωποι, οὐδεμία τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων ἐφίκετ' ἂν, εἰς ὅπερ ἤδη τελειότητος καθέστηκε. Πῶς οὖν ἡ σοφὴ αὕτη ἑταιρία κατειρωνεύεσθαι τολμᾷ τοῦ Γασσένδου, ὅτι οὕτω συνελλογίσασατο;

Πᾶν σῶμά ἐστι διαιρετὸν
 πᾶν διαιρετὸν ἀτελές,
 τί ἀτελές ἄρα σῶμα·

καὶ ὅτου γε χάριν; ὅτι τὸ ἀτελές γενικώτερον οἶεται τοῦ ὅρου, σῶμα, ἢτε διαιρετὸν; Εἰ δὲ φύσις τοῦ σώματος τὸ εἶναι διαιρετὸν, πῶς ἂν ἔπειτα κατὰ σώματος τὸ ἀτελές κατηγορήσαιμεν· καὶ γὰρ

ἀδύνατον τὸ μέρη ἔχον μὴ εἶναι διαιρετὸν·
 τὸ δὲ διαιρετὸν ἐστὶ σῶμα
 τὸ σῶμα ἄρα μέρη ἔχει.

ἐπὶ οὖν τοῦ προειρημένου ὑποδείγματος, τίς ἀνάγκη ἀντικαταστήσαι τὴν ἐλάττω τῆς μείζονος, ἢ ταύτην ἐκείνης; Λεχθήτω δὲ σαφέστερον οὕτω·

τὸ μέρη ἔχον ἀναγκαίως ἐστὶν ἀτελές·
 τὸ δὲ ἀτελές ἐστὶ σῶμα·
 τὸ σῶμα ἄρα ἀναγκαίως ἐστὶν ἀτελές·

τί πλέον περανεῖ ἐνταῦθα τοῦ κατὰ τὸ Δ σχῆμα Συλλογισμοῦ, ἢν ἀντικαταστήσωμεν τὴν Ἐλάττω τῆς Μείζονος, εἰπόντες κατὰ τὸ Α σχῆμα; οἶον,

τὸ μέρη ἔχον, ἀναγκαίως ἐστὶ διαιρετόν·
τὸ σῶμα ἀναγκαίως ἔχει μέρη·
τὸ ἄρα σῶμα ἀναγκαίως ἐστὶ διαιρετόν·

ἐγὼ μὲν οὐχ ὄρω· ἀλλ' οὐδ' εἴτις καὶ μικρὸν μεμύηται τὴν Διαλεκτικὴν· Ὅμοίως ἔχει καὶ τὸ ἐξῆς.

πάντα τὰ δίποδα εἰσὶ ζῶα·
οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ πτηνὰ εἰσὶ δίποδα.
οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ πτηνὰ, εἰσὶ ζῶα·

καὶ τὴν Ἐλάττω δὲ Μείζονα ποιήσαντες, ἐναλλάξ, ὡς

οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ πτηνὰ, εἰσὶ δίποδα·
πάντα τὰ δίποδα εἰσὶ ζῶα·
οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ πτηνὰ εἰσὶ ζῶα·

οὐδὲν πλέον περανοῦμεν ἐκ τῆς μεταθέσεως ταῖν δυεῖν προκειμέναιν. Πῶς οὖν οὐ γέλωτα ὀφλισκάνει παρά τοῖς ἀληθοῦς διαλεκτικοῖς ἢ σοφῇ ἔταιρία τοῦ Port-Royal, ἀγνωμόνως ἐπεξερχομένη τῷ Δ' σχήματι, καὶ μὴ συνειῖσα τοῦ μᾶλλον κατὰ φύσιν εἶναι τὸ σχῆμα τοῦτο; Ἐγωγε μάλιστα μὲν ἂν θείην αὐτὸ, οὐ Τέταρτον, ἀλλὰ Πρῶτον, ὡς μᾶλλον κατὰ φύσιν ὄν τῶν ἄλλων σχημάτων, δι' οὓς ἔφθην εἰρηκῶς λόγους· καθ' οὓς τὰ ὄντα ἐξ ἀρχῆς μανθάνομεν ἐκ τῶν καθ' ἕκαστα ἐπὶ τὰ γενικιώτερα ἀνατρέχοντες οἶονεὶ κλιμακῆδόν, τοῦ κατηγορουμένου εὐθὺς λαμβανομένου εἰς ὑποκείμενον· οἶον,

ὁ Πέτρος ἐστὶν ἄνθρωπος
ὁ ἄνθρωπός ἐστι ζῶον·
ὁ Πέτρος ἐστι ζῶον.

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ.

Ἄλλὰ καὶ ὁ Γαληνὸς πρῶτον δοκεῖ προτάζει ἐν τῇ Παρούσῃ Διαλεκτικῇ· ὥστε τὸ τῶν Σχημάτων Διάγραμμα ἀντὶ τοῦ

γενέσθαι τὸ

Ἰπὸ Κατ'	Ἄλφα·
Δίς Ἰπὸ	Βῆτα·
Δίς Κατὰ	Γάμμα·
Καθ' Ἰπὸ	Δέλτα·

Καθ' Ἰπὸ	Ἄλφα·
Ἰπὸ Κατὰ	Βῆτα·
Δίς Ἰπὸ	Γάμμα·
Δίς Κατὰ	Δέλτα·

Ἄλλ' ἴδωμεν πῶς εἰσβάλλει ἐς τὸ ἑαυτοῦ Σχῆμα.

Πρῶτον μὲν οὖν διδάξας ἀπλῶς περὶ τῶν κατηγορικῶν Συλλογισμῶν, καταφατικῶν τε καὶ ἀποφατικῶν, καὶ κατ' ἐπιδρομὴν διελθὼν τοὺς ὑποθετικούς, ὧν ἄλλοις ἄλλα ὀνόματα περιῆψεν ὁ Χρύσιππος, καλῶν αὐτοὺς πρῶτους, δευτέρους, κ. τ. λ. δεόν φησὶ τοὺς κατηγορικούς, πρῶτους λέγειν ὡς ἀπλουστέρους· ἀλλ' ἀδιάφορον πάλιν ὑπολαμβάνων τὸ τοὺς ἑτέρους, ἧτοι ὑποθετικούς, διδάσκειν καὶ ὀνομάζειν προτέρους, χρήσιμόν ἐστι φησὶν εἰδέναι τὰ μέρη τοῦ Συλλογισμοῦ. Καὶ γὰρ ὡςπερ ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς ἐστὶ πρόσληψις ἧτοι τοῦ ἡγουμένου, ἢ τοῦ ἐπομένου, οὕτω καὶ τοῖς κατηγορικοῖς· ὁ γὰρ τοι εἰπὼν,

Ἄπαν καλὸν αἰρετόν ἐστιν·

[ἢ Μείζων αὕτη]

ἀναγκαῖον ἔχει πρὸς τὸ γενέσθαι τινὰ Συλλογισμόν, παραλαμβάνειν δίκην προσλήψεως ἐν τῇ Ἐλάττονι τῶν προτάσεων, ἧτοι τὸ καλὸν, ἢ τὸ αἰρετόν· ἀλλ' οὐκ ἐξ ἀνάγκης ὡς ἐν ἐκείνοις καὶ μόνον θάτερον. Καὶ γὰρ ἐν ἐκείνοις, εἰ μὴ προσληφθεῖη, μήτε θάτερος τῶν ὄρων, μήτε τὸ ἀντικείμενον αὐτοῖς, οὐκ ἂν συσταίη Συλλογισμὸς, οὔτ' ἐν καταφάσει, οὔτ' ἐν ἀποφάσει. Ἐν μὲν τοι τοῖς κατηγορικοῖς προσλαμβάνειν ἀνάγκη θάτερον τῶν ὄρων· ἀλλ' οὐ μόνον ὡς ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς. Οὐ

γὰρ ἂν ἐκ τοῦ καλὸν μόνον ἢ ἐκ τοῦ αἰρετὸν, ἢ Ἐλάττων συσταίη· ἀλλὰ δεῖ κατηγορηθῆναι τι ἐνὸς τούτων· ὃ δύναται τις συμπλέκειν μεθ' οὗ ἂν ἐτέρου βουληθῆ ὄρου· δυνατόν γὰρ αὐτῷ τοιάνδε πρότασιν ἐν τῇ Ἐλάττωνι προστιθέντι, ποιῆσαι Συλλογισμόν,

Ἄπαν [καλὸν] αἰρετὸν, ἀγαθὸν ἐστίν· [ἢ Ἐλάττων]

Οὕτως οὖν ὁ Γαληνὸς τάξας τὸν ὄρον αἰρετὸν, ἐν μὲν τῇ Μείζονι κατηγορούμενον, ἐν δὲ τῇ Ἐλάττωνι ὑποκείμενον, διεσχημάτισε τὸ Δ σχῆμα τοῦ Συλλογισμοῦ, δηλονότι τὸ

Καθ' Ὑπὸ,

τούνδῳσιμον λαβὼν, οἶμαι, ἐκ τῶν ὑποθετικῶν, ἢ διαιρετικῶν Συλλογισμῶν, ὡς γὰρ ἐν ἐκείνοις ἄτερος τῶν ὄρων, ἢτοι τὸ ἡγούμενον, ἢ τὸ ἐπόμενον κἄντε συνημμένον, κἄντε διεζευγμένον ἢ, κἄν τε ὑπαρξιν ἢ ἀκολουθίαν μόνον ἐμφαίνῃ τὸ πρόσλημμα, ἐξ ἀνάγκης παραληφθήσεται πρὸς σύστασιν τῆς Ἐλάττωνος, κἄντε ἀποφατικῶς κἄντε καταφατικῶς, οὕτω καπὶ τῶν κατηγορικῶν· οἷον ἐπ' ἐκείνων, λαβόντας τὸ ἡγούμενον, λέξομεν·

εἰ ἡμέρα ἐστίν, ὃ ἥλιος ὑπὲρ γῆν ἐστίν,
ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἐστίν,
ὃ ἥλιος ἄρα ὑπὲρ γῆν ἐστίν·

προσλαβόντες δὲ πάλιν τὸ ἐπόμενον, ἐροῦμεν ἐν τῇ Ἐλάττωνι·

ἀλλὰ μὴν ὃ ἥλιος ὑπὲρ γῆν ἐστίν·
ἄρα ἡμέρα ἐστίν.

Ἐπεὶ οὖν ἐνταῦθα θάτερον παραλαμβάνεται ἢ τὸ ἡγούμενον, θέσιν ἔχον ὑποκείμενου, ἢ τὸ ἐπόμενον τάξιν ἔχον κατηγορουμένου, τούτοις ἐπιστήσας ὁ Γαληνὸς, ὁλοὶ δὲ καὶ αὐτὸς τοῦτο, ἐφ' οἷς μᾶλλον ἐπέμεινε τῇ τῶν ὑποθετικῶν διδασκαλίᾳ, δυνατόν ᾤθη καὶ ἐπὶ τῶν κατηγορικῶν τοῦτο γενέσθαι, ὡς ἐκάτερον τὸν ὄρον τῆς Μείζονος

μέσου δίκην παραλαμβάνεσθαι πρὸς σύστασιν τῆς Ἐλάσσονος· καὶ τοῦ σχήματος

Ἐπὶ Κατὰ,

ἡδὴ γνωστοῦ ὄντος, συστήσεται καὶ τὸ ἐλάττω

Καθ' Ἐπὶ.

καὶ τὴν τετρακτῶν τῶν σχημάτων συμπληρωθῆναι· λέγω τὸ συμπληρωθῆναι, ἐπειδὴ οὐκ ἔτι πλέον ἐγχωρεῖ ἕτερον σχῆμα ὀτιοῦν γενέσθαι. Τριῶν γὰρ ὄντων τῶν ὄρων ἐν τοῖς κατηγορικοῖς Συλλογισμοῖς, μηδὲν διαφερέτω ἀπλοῦς ἢ συνθέτους εἶναι, καὶ τεσσάρων τῶν χωρῶν, ἐν τῇ Μείζονι καὶ Ἐλάττονι τῶν προτάσεων δύο ἐν ἑκατέρᾳ, ὁ μέσος εἰς μίαν τῶν τεσσάρων μεταστήσεται, καὶ οὐδὲν πλέον.

Τὸ δὲ λέγειν, τὸν Ἀριστοτέλην ἔχοντα δαιμόνιον νοῦν, καὶ ὑποδείξαντα τοὺς τρεῖς ὄρους, καὶ τὰς χώρας αὐτῶν, ἀδύνατον μὴ κατανοῆσαι, ἢ κατανοήσαντα παραμελῆσαι τοῦ σχήματος, ὡς ἀσυμπεράντου, οὐκ ὀρθῶς λέλεκται· δέδεικται γὰρ ἀνωτέρω, ὅτι τὸ σχῆμα καὶ κατὰ φύσιν, καὶ συμπεραντικώτατον· καὶ κατανοήσαντα τὸν Ἀριστοτέλην οὐκ ἂν τούτου ὀλιγορῆσαι· Καὶ τί θαυμαστὸν, εἰ μὴ κατενόητε τὸ σχῆμα; Καὶ ὀρθῶς ἔφη τις, τῶν πατέρων οἶμαι τῆς ἐκκλησίας·

ὁ διδασκάλους ἔλαθε, τοῦτο μαθηταῖς ἐπεφοίτησε·

Φασὶ δὲ καὶ τὸν σοφὸν Νούτωνα ἐν πολλοῖς τῶν ἀστρονομικῶν ὑπολογισμῶν σφαλέντα, ἐπανορθωθῆναι ὑπὸ τινος τῶν αὐτῷ συμφιλοσοφούντων·

τοῖος γὰρ νόος ἀνθρώποισι.

Καὶ τὰ πράγματα, καίπερ οὐ μικρὰ, μετὰ τὴν εὔρεσιν οὐ μεγάλα κρίνεται. Ὅθεν οὐδ' εὐλόγα δοχοῦσί μοι λέγειν, γνωσιμαχοῦντα τὸν

Γαληνὸν πρὸς Ἀριστοτέλην, ἀντέχεσθαι τοῦ παρεωραμένου σχήματος. Εἰ μὲν ἄλλη πη τοιούτῳ τινὶ ἐνέτυχον, εἰπάτωσαν· ἐν δὲ τῇ παρούσῃ Πραγματεία καὶ πάνυ αἰδημόνως εἰσάγει τὰ ἑαυτοῦ, μηδὲν ἐφεξῆς τῆς βίβλου περὶ τούτου τι λέγων, ἑτέροις ἀφείς τὴν τούτου ἔκκρισιν.

Οὕτως οὖν, ὡς ἔφην προθεῖς τὴν Μείζονα, ἐν ἣ φησιν,

Ἄπαν καλὸν, αἰρετὸν ἐστὶ,

καὶ ὑποθέμενος ἐν τῇ Ἐλάττονι τὸν κατηγορούμενον σὺν τῷ ὑποκειμένῳ, κατειπὼν αὐτοῖν τὸ ἀγαθόν, ὡς εἶναι ταύτην

Ἄπαν καλὸν αἰρετὸν, ἀγαθόν ἐστίν,

ἐπήγαγε τὸ συμπέρασμα, τὸ

Ἄπαν καλὸν αἰρετὸν, ἀγαθόν ἐστίν.

Καὶ μὴ θαυμάσης, εἰ ὅλην τὴν Μείζονα ὑποκείμενον τῇ Ἐλάττονι πεποίηκε. πρὸς παράδειγμα γὰρ τῶν ὑποθετικῶν τὸ πρόσλημμα ἐτεχνάσατο, δεικνύων ἐκεῖνο μὲν ἀκατηγόρητον προσλαμβάνεσθαι, καὶ μόνον οὕτως εἰπεῖν. ἐν δὲ τοῖς κατηγορικοῖς οὐδὲν τὸ κωλύον καὶ σύνορον εἶναι τὸ ὑποκείμενον τῆς Ἐλάττονος· ὃ καὶ προεῖρηκεν εἰπὼν, δυνατὸν δὲ καὶ πᾶν καλὸν ὀτιοῦν ἄλλο κατηγορήσαντα τῶν ὅρων. Πρὸς δὲ καὶ ἀναγκαία ὑπῆρχεν ἡ πρόσθεσις τοῦ καλοῦ ἐν τῇ Ἐλάττονι πρὸς τὸ ἀληθεστέραν ταύτην γενέσθαι· οὐδεὶς γὰρ αἰρεῖται τὸ κακόν, ἀλλὰ συμβαίνει τὸ αἰρετὸν εἶναι μὲν καλὸν τῷ αἰρουμένῳ, μὴ εἶναι δ' ἑτέρῳ.

Ἄλλὰ μήποτε ὁ Χρύσιππος ὀρθότερον τοῦ Γαληνοῦ ἐπέστησε τοῖς Ὑποθετικοῖς, Πρώτους αὐτοὺς ὀνομάσας; Εἰ γὰρ τὰ πρῶτα τῶν συνθέτων ἀπλούστερα, ὃ καὶ Γαληνὸς βεβαιοῖ λέγων· οὐδεὶς γὰρ ἀμφισβητήσει τὸ μὴ οὐ πρότερον εἶναι τὸ ἀπλοῦν τοῦ συνθέτου. Οἶμαι τοὺς Ὑποθετικοὺς ἀπλουστέρους εἶναι, κατὰ γε τὸν σχηματισμὸν, τῶν κατηγορικῶν· οὐ μόνον διὰ τὸ μονολήμ-

ματον ἑνὸς τοῦ ἡγουμένου ἢ ἐπομένου πρὸς σύστασιν τῆς Ἐλάττονος, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ μηδενὸς προσδεῖσθαι, εἰς σχηματισμὸν τοῦ Συλλογισμοῦ, ἑτέρου τινὸς, ἄλλοι ἔχοντος τοῦ τὸν μὲν τῶν συνημμένων λαμβάνειν εἰς Ἐλάττονα, τὸν δὲ εἰς Συμπέρασμα. Καὶ τί τούτου ἀπλούστερον πρὸς τὸ συλλογίζεσθαι; Ἀλλὰ καὶ τὸ σύνολον οὐδεμία ἀνάγκη ζητήσεως μέσου ὄρου, οὐ καὶ κανόνων πρὸς εὗρεσιν ἐδέησε. Πῶς οὖν κατηγορητέος ὁ ἀνὴρ τούτου γ' ἕνεκα οὐκ οἶδα. Τοῦ Χρυσίππου μέντοι πολλοὶ καθήψαντο, καὶ Κλεάνθης, καὶ Ἐρατοσθένης, καὶ Ἐπίκτητος, καὶ πλείστοι ἄλλοι ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ τῷ παρὰ Λαερτίῳ τῷ Διογένει φέρονται καὶ οὐ θαυμαστόν.

πρὸς γὰρ τοὺς κρείττους ὁ φθόνος ἔρπει,

ἐξ οὗ καὶ κακολογοῦνται· περὶ δέ γε τῶν Ὑποθετικῶν, ὅτι Πρώτους ἐχάλει, οὐδεὶς ἂν εἶποι τὸ μὴ ὀρθῶς, ἐξ ὧν εἴρηται.

Μετὰ δέγε τὸν προειρημένον Συλλογισμὸν ὁ Γαληνὸς καὶ δεύτερον τοῦ οἰκείου σχήματος ἐπιφέρει, λέγων. Οὕτω δὲ καὶ καθ' ἑτέρου τῶν ὄρων, τὸ καλὸν ἄλλων ὄρων τῶν ἐν τῇ Ἐλάττονι ὑπόθεσιν, οἷόν γ' ἐστὶ ποιήσασθαι Συλλογισμὸν, οἷον αὐτός·

Ἡ δικαιοσύνη καλὸν ἐστὶ·

Τὸ καλὸν αἰρετόν ἐστὶ·

ἐνθα τὴν δικαιοσύνην λαβὼν ὑποκείμενον τῆς Μείζονος, καὶ κατηγορήσας αὐτῆς τὸ καλὸν, ὑπέθετο τοῦτο ἐν τῇ Ἐλάττονι. Παρέλιπε δ' ἐκὼν τὸ Συμπέρασμα· ὅπερ ἦν

Ἡ δικαιοσύνη αἰρετόν ἐστίν.

Ἡ δὲ Διδασκαλία, ἣν ποιεῖται τοῦ ταιούτου σχήματος, δηλοῦται διὰ τῶν εἰρημένων (σελ. 16). « Δυνατὸν δὲ καὶ πᾶν καλὸν δτιοῦν ἄλλο κατηγορήσαντα τῶν πρώτων, δηλονότι, κατὰ τῶν ἐν τῇ Μείζονι ὄρων, ὅπερ ἀνωτέρω πεποιήκε, κατηγορήσας τοῦ

αἰρετοῦ τὸ ἀγαθόν, τοῦ ὄντος ἐν τῇ Μείζονι· περὶ δὲ τῆς Ἐλάττονος τὰ οὕτω δὲ καὶ καθ' ἑτέρου τῶν ὄρων τὸ καλὸν ἄλλων ὄρων ὑπόθεσιν, οἷόν τ' ἐστὶ ποιήσασθαι Συλλογισμόν· τὸ δὲ, ὑπόθεσιν πρὸς τὸ ποιήσασθαι ἀνακτέον· ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν, οἷον ἐστὶν ὑπόθεσιν (ἀντὶ τοῦ ὑποκείμενον) ποιήσασθαι καὶ Συλλογισμόν.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ Δ' Σχήματος, μέχρι τοῦδε λόγῳ ψιλῶ ἀναγεγραμμένου τῷ Γαληνῷ, ἤδη δὲ καὶ ἐκ τῆς αὐτοῦ Διαλεκτικῆς. Καὶ χάρις τῷ ὑπουργῷ, Βιλλεμαίνει, ὡς ἔφην, καὶ πάλιν λέγω· τὸ καλὸν γὰρ ἀεὶ ἐπαινετὸν, καὶ εὖ ἔχει τὸ ἀεὶ ἐπάδεσθαι πρὸς εἰς τὰ καλὰ προτροπὴν τῶν κυβερνούντων· ὅτι ἡ φιλοσοφικὴ ἱστορία τινὸς ἐντεῦθεν προσηυπόρησεν. Εἰ δὲ καὶ ἀλλαχοῦ τῶν αὐτοῦ φιλοσοφικῶν ζυγγραμμάτων ὁ Γαληνὸς εἶρηκε πλατύτερον περὶ τοῦ Δ' Σχήματος, ἀδηλον ἡμῖν τοῖς ἐκεῖνα τὰ ζυγγράμματα μήπω ἐξευρημένοις· ἦν δὲ Θεὸς θέλη κάκεῖνά που εὑρεθῆναί ποτε, οἱ τούτοις ἐντευξόμενοι, πλείω ἡμῶν ἐπιγνώσονται· ἡμῖν δὲ Ἰκανὰ τὰ εἰρημένα, καὶ ἐξευρημένα περὶ τούτου τοῦ Σχήματος, δι' ὧν πρὸς ταῖς προηγηθείσαις ἀποδείξεσι, προσκυροῦται αὐτῷ ἡ Διαλεκτικὴ, ἀποδεικνυμένη αὐτοῦ ἐκεῖνου, καὶ οὐχ ἑτέρου του εἶναι ζύγγραμμα.

Ταῦτά μοι περὶ τοῦ Γαληνείου Δ' Σχήματος ἀναγεγραφότι ἐν τῷ προηγηθέντι τετραδίῳ, ὃ ἔφθη ἐκ τῶν πισστηρίων ἤδη τετυπωμένον ἀναληφθῆναι, εὔρηταί μοι ὁ κατὰ τὴν ἐμὴν περιήγησιν ἔφερον μικρὸν τευχίδιον, καὶ ἀπολωλὸς ἡγούμενη, καὶ ἐν ᾧ περὶ τοῦδε τοῦ Σχήματος ἐσημειωσάμην τινὰ, εἰρημένα ὑπὸ παλαιότερων, ἢ ὧν ἀνωτέρω ἐμνήσθην λογικευομένων, καὶ ἐγκείμενα ἐν παλαιῷ Ἀντιγράφῳ, οὗ καὶ τοῖς ἐμοῖς Καταλόγοις μνεῖαν γίνεσθαι καὶ ἀνωτέρω ἔφην, οὗ μικρὸν δὲ καὶ πρὸς τὸ προκείμενον συντείνοντα. Ἦν δὲ τὸ Ἀντίγραφον, Ὑπόμνημα ἀνεπίγραφον εἰς τὸ περὶ Ἑρμηνείας τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ εἰς τὰ ἀναλυτικά. Ἠγούμενος οὖν μὴ μόνον ἀξυντελῆ, καὶ πρόσφορα δ' ἐσόμενα πρὸς πίστωσιν τοῦ τὸν Γαληνὸν εἶναι τοῦδε τοῦ Σχήματος εὔρετην, ἔγνω ἐνταῦθα ὑποσυναΐσαι. Καὶ συγγνώμη, εἰ διὰ τὸ παρασυμβάν τουτὶ ἀτύχημα εἰς παλιλλογίαν πως

ἀέκων κατέστην · εἰ γὰρ αὐτὸ εἶχον, ὅτε τὰ μικρὸν πρόσθεν ἔγραφον, ἄλλως ἂν ἐπεκεχειρήκειν πραγματεύεσθαι τὸ προκείμενον. Ὁ μὲν οὖν ἀνώνυμος ὑπομνηματιστής, διεξελθὼν, ἐν τοῖς εἰς τὰ Πρώτερα Ἀναλυτικὰ ὑπομνήμασι, τὰ περὶ τῶν τριῶν Συλλογιστικῶν Σχημάτων, καὶ τῶν κατ' αὐτὰ Συζυγιῶν, οὕτως περὶ τοῦ Δ' τοῦ δε Σχήματος διέξεισιν ἐπαπορῶν καὶ ἐπιλυόμενος.

ΑΠΟΡΙΑ.

« Παρὰ ταῦτα μὲν οὖν ἕτερον Σχῆμα γενέσθαι Συλλογιστικόν, ἀδύνατον ἔδοξε τῷ τε Ἀριστοτέλει καὶ τοῖς περὶ αὐτόν. Ἀδύνατον γὰρ καὶ ἄλλην τινὰ σχέσιν παρὰ τὰς εἰρημένας ἐν τρισὶν ὅροις τὸν μέσον ὅρον πρὸς τοὺς δύο συνταχθῆναι τοὺς ἄκρους. Θεόφραστος δὲ καὶ Εὐδήμος, καὶ τινες ἑτέρας Συζυγίας παρὰ τὰς ἐκτεθείσας τῷ Ἀριστοτέλει, προστεθήκασιν τῷ Πρώτῳ Σχηματι, [περὶ ὧν ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ἐροῦμεν] · ἅς καὶ τέταρτον ἀποτελεῖν Σχῆμα, τῶν νεωτέρων ὠήθησάν τινες, ὡς πρὸς πατέρα τὴν δόξαν, τὸν Γαληνὸν ἀναφέροντες · λόγῳ δὲ πρὸς ἐμπέδωσιν ταύτης χρῶνται τοιῷδε · »

« Εἰ γὰρ ἐστὶ κατ' ἄλλην τινὰ σχέσιν παρὰ τὰς εἰρημένας τὸν μέσον πρὸς τοὺς ἄκρους συνταχθῆναι ὅρον, ἔσται καὶ ἄλλο παρὰ τὰ εἰρημένα Συλλογιστικὸν σχῆμα · »

« Ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον ·

« Ἄρα καὶ τὸ Δεύτερον.

« Δείκνυται ἢ Ἐλάττων · ἔστι γὰρ τὸν μέσον ὅρον Ἀντιστρόφως τῷ Α'. Σχήματι κατηγορεῖσθαι μὲν τοῦ Μείζονος ἄκρου · ὑποκεῖσθαι δὲ τῷ Ἐλάττονι · οἶον

« Πᾶς ἄνθρωπος ζῶν ·